

Sedacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Bresov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile adresate au să se
primesc. — Manuscrisurile au să
rețină.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Bressov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Duker, Heinrich
Schalk, Rudolf Moser, A. Oppelitz
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Domacek, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Kistler Bernat; în
București: Agenția Hancu, Suc-
curșale de România; în Ham-
burg: Karoly & Lehmann.
Prețul inserțiilor: o soră
gazetă pe o coloană și ar. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
soră 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X

„Gazeta” iese în săptămâna di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
ADMINISTRAȚIUNEA, piața mare,
târgul Inului Nr. 30 etagiu
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dușul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 66.

Brașov, Sâmbătă 22 Martie (3 Aprilie)

1897.

Situația în Orient agravată.

Forțe încet și greoi înainteză acțiunea marelor puteri pentru pacificarea Orientului. Concertul european încă abia a trecut peste delicata problemă a acordării instrumtelor și începutul uverturei, care ilustrează blocada Cretei, este de-o trăgănelă, ce te face să-ți pierzi răbdarea, și numai impresiunea, că am sta în ajunul unor rezultate mari ale acțiunii marelor concert, nu ni-o face.

Insurgenții din Creta nu se dau cu una cu două, și colonelul Vassos cu trupele grecesci le vine mult în ajutor, contribuind mai cu seamă a susține spiritul războinic între ei. Dela Canea sosesc știrile, că insurgenții au avut chiar o ciocnire cu trupele marelor puteri și încă cu un detașament austro-ungar și cu unul englez.

Din toate se vede lămurit, că insurgenții le dau mult de lucru puterilor, așa că e de crezut împărțirea, ce vine din Roma, că admiralul italian a înscințat pe guvernul său, că ostirea internațională, menită a sprijini acțiunea puterilor în insula Creta, trebuie să fie ridicată cel puțin la 15.000 de oameni, ca să se poată măsura cu insurgenții.

Insă dificultatea cea mai mare nu mai e aji în Creta, ci la granița greco-turcescă în Tesalia. Puterile nu și-au putut ajunge cu blocada din Creta și nu-și vor ajunge nici cu blocada porturilor grecesci, ce este acum în pregătire, scopul lor principal, care a fost de-a împiedeca izbucnirea unui război între Grecia și Turcia, care eventual ar pute să aibă urmări fatale pentru pacea europeană. După toate semnele, astăzi acest război a ajuns a fi neincunjurabil și poate că peste puțin zile să cadă sortii lui.

Acosta este părerea, ce domnesce și în cercurile diplomatice din București, unde se mai crede, că războiul greco-turcesc numai în cazul acela va rămâne fără urmări rele, decât trupele turcesci vor dobândi succese hotărâtoare chiar dela primele încercări, căci atunci Europa poate interveni și impune pacea.

Mult ar contribui de altă parte, după părerea aceluiași cercuri diplomatice, la agravarea situației în Orient, decât în urma unui conflict sângeros între Greci și Turci s'ar amesteca și Serbia cu Bulgaria în certă. De câțva timp au început să răsufle prin presa europeană bănueli privitor la atitudinea Bulgariei și a Serbiei. S'a spus, că între aceste două state ar exista un tratat secret pentru ocuparea Macedoniei în cas de război. Din Sofia, ca și din Belgrad, s'au desmint și se desmint aceste faime, accentuându-se direcția pacinică a guvernelor ambelor țări.

Ar fi de dorit, ca bănuelile să nu fie adevărate. Cum se explică însă faptul, că presa oficială bulgărescă continuă și aji încă cu agitația ei în contra României, pe tema, că Bulgarii din Dobrogea ar fi victimele tiraniei române? Și cum vine, că cu toate scusele, ce le-a făcut guvernul bulgar numai de curând agentului diplomatic al României din Sofia, atacurile în contra României își află un răsunet chiar și în sobrania bulgărescă?

Tactica acesta dubioasă nu prea pledază pentru nevinovăția guvernului bulgar. De altă parte nici asigurările guvernului sârbesc, că vră să trăască în cea mai bună pace cu Turcia, nu prea corespund de-o parte cu pregătirile militare, ce le face Serbia la graniță, și de altă parte cu textul energetic al unei note, ce a adresat-o înainte cu câte-va zile ambasadorul sârbesc din Constan-

tinopol înaltei Porți, făcându-o responsabilă pentru urmările, ce le poate avea purtarea Turcilor și iritațiunea generală, ce a provocat-o ea în totă Peninsula-balcanică.

Cu un cuvânt, e adunată prea multă materie esplosibilă în Peninsula-balcanică, decât ca să fiă speranță, că concertul european se va sfârși fără nici o disonanță primejdiată pentru pacea europeană.

CRONICA POLITICA.

— 21 Martie.

Atât din partea parlamentului unguresco, cât și din partea celui austriac, **comisiunile pentru desbaterea cvotei** se vor constitui în cel mai scurt timp. Clburile diferitelor partide unguresci și-au și numit candidații, cari au să fie aleși în comisiune ca reprezentanți ai camerei. În ce priveșce der membrii din camera deputaților, se știe până acum, că vor fi aleși în comisiune aceiași membrii, cari au fost aleși și din partea camerei de mai înainte a deputaților, cu excepțiune numai, că din partea partidei „liberale”, Alexandru Wekerle va fi înlocuit cu August Pulszky. Chiar și ca raportor se asigură, că va figura și de astădată jupânul Falk Miksa. Se știe, că în rândul trecut, comisiunea a luat cea mai hotărâtă poziție în contra ori-cărei urcări a cvotei în favorul Austriei. Cu drept cuvânt deci se așteptă cu mare curiositate să se vadă, ce poziție va lua comisiunea acum, după ce membrii sunt aceiași, cari au fost și mai înainte, și după ce raporturile înoă au ramas neschimbate. Dacă comisiunea n'ar mai sta strins pe lângă *status quo*, ci ar face unele concesii, fiă măcar cât de mici, — ceea ce sigur că va face, — atunci acesta ar însemna, că convingerile politice ale domnilor din comisiune au trecut de-odată printr'o metamorfosă admirabilă, ce numai în puterea „făcătoare de minuni” a lui Banffy și-ar mai pute găsi o explicație. De-altmintearea membrii din partea camerei magna-

ților se vor alege numai în săptămâna viitoare, pe când din partea camerei deputaților s'au ales eri. Prima consultațiune în cauză o va pute ține comisia așa der numai mai târziu și atunci ne va fi dat să vedem și poziția, ce o va lua.

Memorandul, ce l'au înaintat Maiestății Sale **Rutenii din Galiția** în afacerea **volniciei și ilegalităților electorale** sâvârșite din partea unor organe oficiose, se vede că va afla răsunetul dorit. Se asigură, că ministrul austriac Badeni adună acum datele de lipsă pentru formularea răspunsului, ce are să-l dea Maiestatea Sa Rutenilor. Ministrul a dat ordin autorităților superioare din Galiția să cerceteze și controleze listele electorale și să studieze cu de-amăruntul afacerea. Va să știe sunt totuși și Memorande de-acelea, care găsesc la Viena urechi de auzit, — și mai e cu puțință în Austria de-a trage la răspundere pe organele publice pentru-că au comis abuzuri electorale! La noi, pare-ni-se, ordinea e chiar întorsă: la noi sunt espuse a fi trase la răspundere acele organe publice, care **nu comit** abuzuri electorale, — noroc numai, că de acestea nu prea există „în țera lui Papp Jancsi!”

Un eveniment nu tocmai neașteptat, der totuși senzational este aji pentru capitala Austriei **demisionarea primarului Strobach**, ce s'a făcut la 31 Martie în ședința extra-ordinară a consiliului comunal. În această ședință, vice-primarul Lueger a cetit o scrisoare a primarului Strobach, prin care acesta declară, că urmând cuvântului dat cu ocaziunea alegerei sale, renunță acum la postul de primar al Vienei. Lueger după acesta într'o vorbire mai lungă arată meritele lui Strobach, „simplu, der cinstitul industriaș, care a fost primul primar ales din sinul majorității de aji și care a corespuns în mod strălucit încrederei puse în el”. După închiderea ședinței, membrii antisemiți ai consiliului s'au dus la Strobach pentru a-și lua rămas bun.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

M. Luther ca reformator al școlii.

Martin Luther născut și repausat în Eisleben, pe lângă reforma bisericeii, încercă și reforma școlii; Luther era fiu de țeran. Mama sa era o femeie evlavioasă. Ca copil, Luther era ținut sub rigore:

„Tatăl meu mă pedepsea așa de aspru, încât am fugit d'acasă și m'am măniat pe densul. Mama mă bătă, pentru o nucă, cu o neua, așa de rău, că-mi dădă sângele. Asprimea acesta mă îndemnă să fug într'o mănăstire și să mă fac călugăr. Der ei imi voiau binele, numai nu sciau să măsore pedepșele; căci așa trebuie să pedepșim, ca mărul să fie lângă nucă: Iubirea lângă asprimea.”

În școlă nu-i merse mai bine, într'o singură di, înainte de prânz, a căpătat una după alta 15 lovituri de neua... Ca școlar, în Magdeburg și în Eisenach trebuia să umble pe la case cântând spre a-și agonisi pâinea. El studia teologia și dreptul la universitatea din Erfurt. În 1508 fu profesor de filosofie la Wittenberg. În 1511 vizită Roata; în 1517 începă reforma și în 1525 se însură cu Catarina Bora.

Reforma școlară, Luther o începu prin scrisoarea sa (din a. 1524): *Cătră primarii și cătră consilierii tuturor orașelor germane spre a-i angaja de a întemeia școle creștine*. El cere: a) *Intemeierea de școle pentru băieți și pentru fete, în orașe și la țară*. Școlile sunt necesare, 1) pentru-că părinții nu sunt destul de evlavioși și de destoinici și apoi n'au nici timp a-și educa copiii; 2) pentru bunătaea publică, pentru evanghelie, pentru serviciile lumesci și pentru scăderile educațiunii din familie. b) El cere formarea și alegerea de învățatori capabili, cari să poată preda limbele, religia și artele libere, mai ales *musica și matematica*. c) Băieții și fetițele să stea la școlă, un ceas sau două pe di; celălalt timp să-l petreacă acasă, ocupându-se cu o meserie sau cu alt-ceva, ce le va fi de folos în viață. — Prin scrisoarea această circulară, Luther este *intemeietorul îndirect* al școlii populare. c) Pentru *adultii* recomandă înființarea de *biblioteci*, mai ales prin orașele mari, unde pot să-și procure cărți.

În „*Discursul școlar de a trimite copiii la școlă*” (a. 1530) Luther se declară pentru *obligativitatea învățământului*: „Eu cred, că statul este dator să silească pe părinți ca să-și trimită copiii la școlă. Dacă-i poate obliga

să iee spadă și pușcă, să se urce pe ziduri și să facă altceva în vreme de război, ou cât mai mult poate să oblige pe supuși să-și dea copiii la școlă”. — „Numai prin școlă de băieți și de fete va pute lumea să aibă bărbați și femei brave. Pentru ca bărbații să știe bine guvernarea țării și oamenii, er femeile să știe bine conduce casa, pe copii și servitorii, — *lucrul acesta se poate realiza mai bine prin școlă*.”)

Prin „*Instrucțiunile cătră vizitatori seu inspectori*” (a. 1528) Luther *organizează școlă publică*. „*Preoții să îndemne pe oameni să-și trimită copiii la școlă*”.

Copiii se impart în *trei clase*: Clasa I. Copiii învață să citească Abecedarul german și scriu ceva în fiă-care di dintr'insul; învață să memorizeze rugăciunea domnescă, creșul și porunciile, tălucite pe l. germană de însuși Luther (1518, 1520, 1525)**); numerile dela 1 până la 100. — În clasa II, copiii citeșco dimineța fablele lui Esop (16 bucăți alese de Luther) și învață declinațiile și conjugările latinesci. După prânz citeșco în *Donat* (un mic îndreptar cu întrebări și răspunsuri asupra celor 8

parți de vorbire) și în *Caton* (o colecție de maxime); apoi sentințe din conversațiile (latinesci) alui Erasmus. Odată pe săptămână, copiii primesc instrucțiune religioasă, când recităz înaintea învățătorului, ruga domnescă, creșul și porunciile. În alt timp, bucășle acestea se explică, după înțeles. — Clasa III, dimineța, deprinde gramatica compoziția, verificarea, și mai pe urmă dialectica și retorica și, după prânz școlarii cetesc în Virgiliu, metamorfosele lui Ovid și scrisorile lui Cicerone, asupra datoriilor. — Cântul îl deprind toate clasele împreună, în fiă-care di, în prima oră de lecție de după prânz*). Pe lângă Abecedarul menționat mai sus, Luther mai întocmi *trei cărți de școlă*: 1) *Biblia germană* (tradusă dela anul 1521—1534); 2) *Catehismul mare* (pentru preoți și învățatori) și *Catehismul mic* (1529) pentru tinerime cu întrebări și răspunsuri; 3) *Cartea de cântări* (1524); care amplificată și aji este în us în biserica luterană.

Procedura metodică: a) *Memorisarea textului*; b) *Înțelegerea*. (Ce este acesta?); c) *Aplicarea*, prin exemple din viață.

*) Dr. L. Kellner. o. c. pag. 236. I. P. Enade. o. c. pag. 76, 77. Herm. Kahle. o. c. pag. 10.

*) Dr. P. Papos. o. c. pag. 212.

**) Linder Encyclopedie pag. 958.

Foile antisemite au anunțat în ediția separată vestea despre acest eveniment. Alegerea noului primar se va întâmpla peste 8—10 zile. Din toate se vede, că Lueger a obținut promisiunea, oă de astă-dată împăratul nu va mai refusa întărirea lui ca primar și de aci se esplică retragerea lui Strobach. Prin asta el a voit numai să facă loc lui Lueger, ér Strobach, după cum se asigură, va ocupa postul de vice-primar întâi. Astfel peste câteva zile vom avé să vedem în fruntea capitalei austriace pe cel mai marcat conducător anti-semit, lucru, ce înainte numai cu câțiva ani făcea a fi o imposibilitate!

Se comunică din Viena, că pertractările între contele Badeni și Cehii tineri în chestiunea **introducerii limbii cehice ca limbă oficială** au avut un *resultat favorabil pentru Cehii*. Acesta se va și aduce la cunoștința publică prin două ordinațiuni: una privitoare la Boemia, a căreia publicare a fost hotărâtă încă pe ieri, ér alta privitoare la Moravia, care se va publica cu câteva zile mai târziu.

Congregațiunea

Comitatului Hunedóra, ținută în Deva la 30 Martie n.

Deva, 31 Martie 1897.

Adunarea generală de primăvară a comitatului Hunedóra s'a ținut ést an în 30 Martie. Adunarea a fost slab cercetată, deși a fost vorba și de cvotă, aceste friguri ale patrioților patentanți, cărora altcum le place a se gera și juca d'a mare puterea!

Membrii români încă numai în mic număr s'au prezentat; din provincia numai protopopul Zarandului V. Dámian și B. Socol preot în Livădeni s'au prezentat, pentru cari venirea la Deva, considerând departarea considerabilă și starea lor materială, a fost o adevărată jertfă, pe când mulți „mari” proprietari și alți chibămași de prin apropiere au lipsit cu totul, ca și de alte-ori.

Din decursul ședinței aflu de remarcat următoarele:

La punct 7 al ordinei de zi, vice-spanul comunică, că *ministrul de interne a respins apelațiunea membrilor români înaintată contra hotărârii de a contrade un împrumut de 180,000 fl. pe sêma școlilor de stat* (apelațiunea s'a publicat și în acest diar la timpul sêu) și — *dice ministrul de interne — „aprob în principiu” hotărârea respectivă*. În legătură se comunică rescriptul ministrului de culte și instrucțiune publică, în care mulțumesc pentru votarea împrumutului.

În rescriptul anterior, acest ministru afirmase, că incombe comunelor datorința să se îngrijescă de școlile de stat dintr'însele. Ér congregațiunea hotărâse să întrebe

pe ministru, pe ce lege ori ordinațiune își bazează această afirmațiune.

În rescriptul sêu din urmă dice ministrul, că îndatorirea atribuită comunelor se bazează pe §. 42 al articolului de lege 38 din 1868.

Comisiunea permanentă a propus și congregațiunea a decis să lumineze pe ministru, prin o representație nouă oă *legea citată se refere la școlile comunale*, și nu la celea de stat, și oă între acestea școlile este deosebire.

Adecă lucru dovedit, că ministrul are lipsă să i-se libereze din Deva cunoștința și priceperea legii fundamentale privitoare la chiar resortul lui. Primesce gratulațiunile nòstre, d-le Wlassics!

Congregația ține să accentueze, oă de altcum poporul acestui comitat este foarte îngreunat cu dări comitatense și comunale, deci nici n'ar puté satisface îndatoririi atribuite lui de ministru. Se constată, oă din aruncurile comitatense și comunale făcute pe anul trecut nu s'au putut încă încassa 156,000 fl.

La punct 9 se comunică, că ministrul de interne a aprobat contractul făcut de comitat cu Adolf Hirsch din Deva pentru liferarea de hârtiă, rechisite de scris și tipărituri pe sêma comitatului. Va să dice comitatul tot numai cu „jidovi groși” — vorba plină de spirit a genialului prim-ministru Bánffy — face tîrg!

După isprăvirea cu rescriptele ministeriale, membrul român al congregației August A. Nicoară interpeleză pe viceșpan pentru *oprirea petrecerii vișleemiștilor dela Crăciun, pentru-că băeții purtau haine de colorile roșu galben vînat*.

Casul, cunoscut altcum din diare este, că câțiva băeți din Deva au mers la Ilia Murșană cu vișleemii, dér solgăbirul patriotic neomaghiar Carol Hôhn i-a oprit a face petrecere, pe cuvînt, oă fiind în țera unghurească, nu-i iertat nici în vis a purta colorii românesce, deși un băiat de 12—14 ani, dér mai cuminte decât solgăbirul, l'a luminat pe acesta, că fiind vorba de Crăciun românesce, pòte să pòrte colorii românesce.

Interpelantul intrăbă pe viceșpan, decă are cunoștința despre procedura solgăbirului și cum i-o califică; nu vede într'însa abus de putere? întreprins'a vre-un pas față de acest cas și ce satisfacțiã va da cetățenilor scurtați în deprinderea obiceiurilor vechi ale lor?

Pòte, continuă interpelantul, că d-vòstră vè va pără bagatel acest lucru; dér eu vèd într'însul tendința, ca obiceiurile nòstre creștinesce să se stêrgă, sêu să se reducă; să turbure liberal exercitiu al legii nòstre. Și această procedură are drept efect numai vrajba între cetățeni. Aceste fapte ale organelor subalterne administrative nu-s numai sporadice, deși n'au basă în legi și

ordicațiuni, care tôte numai de tendințele și insigniile purtate cu tendențe dușmănoșe statului, vorbesc. Deci avem de a face cu un hiperzel nebasat.

Interpelantul susține, oă ordinațiunile respective emanăză din legile, care au proclamat uniunea celor două țeri surori pe basa unității naționale și de drept. Își exprimă apoi dorința, ca țera să fiã administrată astfel, ca să fiã posibilă dezvoltarea și mulțumirea tuturor popòvelor, ca să contribuim cu toții la patriotismul comun (!) Datorim patriei — dice interpelantul — să apucăm rēul din rādăcină.

Spre acest sfêșit adauge la interpelațiã propunerea, să se cerceteze afacerea, căci e vorba chiar de criminalitate prevădută în codul penal. Ér cu provocare la articuli de lege privitori la proclamarea uniunii pe basa perfectei unități de drept, să cerem revocarea ordinațiunilor de pòicină.

Fișpanul face observarea, că interpelantul nu avea drept să și intrăgescă interpelațiã cu nici o propunere, până nu primesce rēspuns dela viceșpan; declară deci, oă nu va permite desbaterea propunerii, cu atât mai vèrtos, că nu a fost înaintată biuroului cu 24 de ore mai înainte, cum cere regulamentul.

Viceșpanul în rēspunsul sêu declară tótă chestiunea fără obiect și substrat, de-orece aceia, cărora li-s'a făcut afirmativa nedreptate, nu s'au jăluit; și fără jalbă el nu pòte să judece. Decă însă si-au dat plânsòrea la locul competent, vor căpăta hotărâre, contra căreia decă nu le va conveni, vor puté apela.

De altcum solgăbirul i-a relatat despre lucru, raportând, că cercetarea e în curgere (!) Deci recomandă tuturora, să se străduescă a duce casurile mai întâi înaintea forurilor competente, și apoi să vină la viceșpan, și asta chiar în interesul păcei și concordiei accentuate și de interpelant.

Négă, că ar fi tendență în lucru: e vorba numai de esecutarea legilor și ordinațiunilor. De-oamdată nu pòte să spună ce și cum va face. La propunere nu reflecteză, nefiind făcută în mod corespunzător. Dér totuși declară, că decă este gravamen, în cas de cumva esistă și plânsòre, va fi remediat.

Interpelantul declară, că rēspunsul viceșpanului este *clar și leal*, decă îl mulțumesc! Ar dori numai să fiã sanată cauza clar și iute, fără trăgănare. — Propunerea și-a făcut'o incidentală, decă nu trebuia prezentată cu 24 de ore mai înainte.

Fișpanul îl intrerupe, făcînd atent pe interpelant, că primind odată rēspunsul viceșpanului, nu mai are drept de propunere, nu permite decă a se ocupa de dēnsa și după cetirea șș-ilor respectivi din regulament declară cauze de isprăvità.

(Va urma.)

SCRIRILE DILEI.

— 21 Martie.

Consacrarea și intronisarea noului episcop al Lugosului. Vicarul capitular din Lugos, printr'o circulară adresată clerului diecezan, aduce la cunoștința acestuia, că consacarea noului episcop Dr. Demetria Radu se va face la Blășiu în Dumineca Tomei (20 Maiu n. c.), ér intronisarea se va face Dumineca următoare (9 Maiu n.) în Lugos. Tott protopopii și asesorii consistoriali sunt provocați a lua parte la actul intronisării, cum și la *consistoriul plenar*, ce se va ține a doua zi după intronisare.

La blidul cu linte! Din Turda i-se comunică „Tribunei” următorea soire fòrte tristă și rușinòșă: „Sâmbătă în 27 Martie și-a sêrbat fișpanul comitatului Turda jubileul de 10 ani, de când e în oficiu. Patrioții officioși de pe la administrație i-au făcut mari onoruri, arangînd în cinste-i banchete și petreceri. Spre mirarea tuturora, printre cei cari și-au făcut temenele pe la d-l comite-jubilant, au fost și următorii Români inteligenți din comit. Turda: protopopii Solomon (Ludoș), S. Pop (Luna), preoții V. Suciu (Căpuș), Boer (Lechința), A. Pop (Ghiriș), Gaja (Șomfalău), Tămaș (Ciurila) și învățătorul Muntean din (Ocoiș). Pentru notarii și biraele de Români, cari încă au participat în corpore mai aflu scusă, dér nu înțeleg de fel pe domni sus numiți. Ce bine ne-a făcut nouă d-l fișpan în cei 10 ani, ca să fiã vrednic de ovațiile Românilor? Și care atunci, când Ungurii 48-tiști din Turda din cauza unor mici neajunsuri dela alegeri s'au abținut cu totul dela sêrbări și au făcut chiar o contra-demonstrație, este consult și frumos dela numiții Români, ca să alerge cu atâta zel la Turda spre a exopera grația unui fișpan? Mi-ar plăcé decă d-nii preoți de pe Câmpie ne-ar desluși. Să cuprindé ore asta în programul lui Brote? Și în domniile lor la acest program de indolare? Atâta de-oamdată?”

Comitatul Albei de jos și-a ținut adunarea de primăvară la Aiud în 30 Martie. Au luat parte și mulți membrii români, în frunte cu Evds. D-n Ion M. Moldovan, seoretarul metropolitan Dr. Bunea etc. Provoacarea ministrului, de-a contrade un împrumut pentru înființarea de școlé unghuresce de stat, a întâmpinat opozițiã energică din partea Românilor, cari au vorbit românesce.

Prima rëndunică... În Deva s'a ținut Marti congregațiunea comitatensă de primăvară. Cu ocazia ecēsta, precum ni-se împărtășesc, s'a întâmplat un lucru neobișnuit. Fișpanul n'a mai așteptat să fiã invitat la ședință printr'o deputație a

Pentru dezvoltarea fizică a copiilor, cere ca mamele pe timpul însărcinării să fiă cu grijă; proserie „doica”; apoi cere exercitiu; copiii să se misce, să alerge liber oăci acesta le e chiar așa de folositor ca și corpul însuși; cere lupta la braț, scrima și altele, care întăresc membrele și întrețin sănătatea. Pentru educația intelectuală recomandă studii religioși, limba ebraică, grecescă și latină (nu germana); istoria și musica. În privința morală, cere tratarea prudentă a copiilor: să se podepsescă, dér să nu se intimideze, nici să se maltrateze. În casuri grave, părintele se pòte servi de nea. Părintele care economisescă nea, își urdăscă copilul și familia. Supunerea este cel dintăiu lucru ce trebuie să se cêră dela copii: „Onoréză pe tatăl tēu și pe mama ta”.

Unde lipsesc supunerea, totul se dărâmă. Când domnesc în familii nesupunerea, ea domnesc și în sat, și în oraș, și în provincie și în țera întrégă.... Fiul devine tată, primar, judecător, preot, învățător, prinț, rege, împérat.... Decă el a fost rēu crescut, totul este putred: cetate și domn, corp și cap*).

*) La I. P. Heliade o. c. pag. 77, 78.

Luther cere și educația fetitelor sub 12 ani în disciplină creștinescă, în onóre și în virtute și aume din partea unei matrone cinstite și bine educate**).

Despre serviciul învățătoresc, Luther se exprimă așa: „Unui învățător silitor și cucernic, care povățuesce și învață copiii, nici odată nu poți să-i răsplătesci din ajuns munca, cu bani... Și eu când aș puté sêu aș fi voit să renunț la preoție, n'aș îmbrățișa nici o carieră mai bucuros decât cea învățătorescă... Pe lângă preoție serviciul acesta, de învățător, este cel mai mare și cel mai bun.... Este una dintre cele mai mari virtuți pe pământ, să educi cu credință copiii străinilor, ceea-ce fòrte puțin fac copiii proprii. — Poziția învățătorului era fòrte precară; ei erau și cântăreți la biserică și muzicanți și meseriași (cismari, croitori etc.) ba și cărciumari. Școlă se ținea numai vara; vara mulți învățători, la țera, munceau cu quia sêu păziau turmele***).

Notă. Ideile lui Luther le-au propagat urmașii săi: Valentin Trotsendorf, în Germania ostică, la Goldberg (Silesia) prin

**) În ordinea unui dulap comun pentru comunitatea Leisnigh. (a. 1533).

*) Dittes. „Schule der Paedagogi. Edit. 1V. 1891, pag. 892.

introducerea monitorilor, în loc de învățători și a unui tribunal de elevi, pentru corecțiunea celor greșiți; Mihail Neander, în Germania nordică, la Ilteld, care cultiva și l. germană și studiile reale, și Ion Sturm, în Germania sudică, la Strasburg, care mai întâi, acolo cere o educație familiară (până la 7 ani), una gimnasială (de 10 ani), și una universitară de 5 ani.

Resumat: Calități. Stăruințele reformătoare ale lui Luther dădură un nou impuls și cauzei școlare; școlile bisericesci și burgheze, par'că se însuflețiră din nou; masa poporului de rēnd se apropie cu un pas și ea, de școlă. Luther, prin cărțile sale scrise în limba germană, pune prima pètră unghiulară școlii poporane*).

Defecte. Lumea însă era preocupată numai de școlile orășenesci și de limba latină. Forma învățămîntului și a disciplinei și învățătorii rămăseră tot așa, cum se apucase: mecanic și barbaric, ca în școlile ambulante, ba situația se mai întări prin începerea certelor și rēbòelcor religioșe. — O singură rază de lumină metodică apare sub zăre la Val. Iockelsamer, adept al lui

*) Dr. G. A. Lindner Encycloped. pag. 958.

Luther, care ca învățător în Erfurt (1534) scrise despre „metodul adevărat în cetire”, cerînd contra silabisării, articularea, sunetelor metod fonetic! Dér stăruințele lui dispar érași, sub zăre, pentru aproape 300 de ani*).

(Scrisòrea lui M. Luther către fiul sêu, Ionel. Iunie 1530).

„Dar, și pace ție, dela Christos, dragă fiule!

Mă bucur oă înveți bine și te închini ou sârguință.

Pòrtă-te tot așa, fiul meu, și urméză înainte. Când voui veni acasă, îți voi aduce dela bălcou jucării frumoșe.

Eu cunosc o frumoșă și veselă grădină; într'ânsa întră mulți copii; ei au hâniciole strălucitoare ca aurul și ouleg mere frumoșe de sub pomi, și pere, și ci-reșe, și prune; acolo cântă, sar și sunt veseli; au și călușei mititei și frumoșei cu frâne de aur și cu șele de argint. Am întrebat pe omul a căruia este grădina, că ce fel de copii sunt aceia? El îmi rēspunse: „Sunt copii de aceia care se închină și învață bucuros, și sunt cu mințe”. Atunci îl dîseiu eu: „Dragă nene, și eu ma un copil, îl chêmă Ionel (Hänschen) Luther, pòte să vie și el odată în grădină ca să mănânce și el din merele și din perele

*) G. A. Lindner Encyclopedie pag. 490.

membrilor intruniți, după oboselul avitio, ei a venit el singur la ședință neinvitat. Acosta se înțelege a făcut senzația. Etă, diceau unii, un fișpan progresist! — Nu cum-va se fiă acest fișpan prima rându-nică, care se vestescă încetarea definitivă a vécului fișpanilor și anunțarea Erei Bahianilor unguri de-odată cu viitoră inau-gurare a administrații de stat.

Un „osárdás“ pentru Wilhelm. Se știe, că în Octomvre o. împăratul Wilhelm al Germaniei va veni să asiste la manevrele din Ungaria, cu care ocaziune se va opri câte-va zile și la Budapesta. Aristocrații unguri încă de pe acum au început să facă cele mai mari pregătiri pentru a se arăta cât mai „tașoși“ înaintea împăratului ger-man. Contesele Clara Karolyi și nevasta lui Apponyi Lajos și-au propus să se „pro-ducă-lésă“ și cu un „osárdás“ și încă în chipul „original străbun!“ Pentru scopul acesta se vor aduce feciori și fete din comitatul Somogy, cari la sunetul unei mu-sice țigănesci vor juca „osárdás“-ul în „ori-ginalul străbun“. — Sigur, că astfel de co-medii n'a mai vădut împăratul Wilhelm cu tot neamul său, mai cu semă dără și în privința costumelor se va observa stric-tul „original străbun!“...

Licențiat în farmacia. Aflăm, că d-l *Avram Petra*, un harnic și sirguinos tinăr ardelean trecut în România, a depus Lunia trecută, în 17 (29) Martie o., la universi-tatea din Bucuresci esamenul de licență în farmacia cu succes strălucit. D-l decan al universității însuși a felicitat pe noul li-cențiat pentru rarul succes obținut. — Adre-săm d-lui Petra și din a noastră parte felicitările cele mai cordiale.

O administrație bine protegiată. Pen-tru a se sustrage dela plata unui bilet de tramvay, care era în valoare de cincispre-dece pfenici (centime), un ampoi din Mann-heim a dis cătră conductor, că este abonat. Faptul a fost neesact. A fost dresat un proces verbal și prevenitul a fost condam-nat săptămâna trecută la 3 luni închisore, va să dăcă va trebui să stea închis 6 zile pentru fiă-care centimă.

Furt de tablouri. Din galeria de ta-blouri regnicolară, ce se află în palatul Academiei de științe maghiare s'au furat alături două tablouri de mare valoare. Poli-ția, se dăcă, a fi dat de urma hoțului.

Teatru german. Măne Sâmbătă se va da opereta „*La Mascotte*“ de Andrau. Acostă operetă nu s'a mai reprezentat în Brașov.

Sciri mernute din România. Comitetul eles de partidul conservator pentru ridica-rea statuei lui Al. Lahovari e astfel compus: D-nii Al. C. Catargiu președinte,

acestea frumoșe, și să călărăscă drăguții de călușei și să se jôce cu copilașii acestia? — Că nene își răspunde: „Dacă Ionel se în-chină și învață buuros și decă-i cu minte nôte să vie și el în grădină, și Petrică și Costache. Și decă vin cu totți împreună, vor avé și flueraș, și vor striga și se vor juca, și se vor împușca cu pușculițele de soa“. — Și apoi își arată o pașiețe fru-moșă în grădină, anume pentru joo: acolo atârnav fluerașe numai da aur, și (giamba-rele) timbale și pușculițe de argint. Dér, era prea de dimiță și copiii încă nu mâncaseră. De zoea n'am putut să aștept până la jocul lor, oi am dis stăpânului: „O dragă Domnule, mă reped să vestesc des-pre toate aceste pe copilașul meu, ca să se închine cu drag, să învețe buuros și să fiă cu minte, ca să pôta veni și dên-sul în grădină acosta. Dér el are și o tușică, Linuța, și pe acosta trebuie s'o aducă“. — Omul își răspunde: „Bine, să vie; du-te și îl scrie!“

Veți dără, dragă Ionel, de învață bu-curos și te închină cu drag și spune și lui Petrică și lui Costache ca și ei să în-vețe și să se închine. Așa veți veni cu toții în grădină.

D-deu să-ți ajute și să te apere, și salută pe tușica, Linuța, și dă-i un sărut pentru mine.

Al tău tată inbitor

Martin Luther.

V. Gr. Borgovanu.

(Invet. Prim.)

Take Ionescu. M. Balș, N. Filipescu, Ionel Grădișteanu și Ioan Ciuflea cassar.

— D-l Al. C. Catargiu a strins în două zile peste 10,000 lei de pe lista d-sale.

— M. S. Regina a vizitat Miercuri dimiță, în Ateneul român, atelierul d-lui Haidukievici, pictorul curții austriace, în-sărcinat cu executarea tabloului, represen-tând revista militară dela Cotroceni, când cu visita împăratului Austriei la Bucuresci.

— Prefectura poliției din Bucuresci se dăcă, va da în judecată pe totți comer-cianții, cari nu și-au închis Dumineca tre-cută prăvăliile, conform lezei repausului de Duminecă. S'asigură, că aplicarea ace-zei legi a produs o adâncă nemulțămire în aproape toate orașele din țeră.

— Ministrul instrucțiunii publice a luat dispoziția ca vacanța de Paști, în anul școlar curent, să începă la 6 Aprilie, Du-mineca Floriilor, și să dureze până în 21 Aprilie, a doua zi după Dumineca Tomei.

— Viitorile înaintări în armată se vor face pe ziua de 8 Aprilie.

Școala „millenară“ din Bran și cate-chisarea ei.

— Martie 1897.

(Urmare).

Nu trece mult timp la mijloc și d-l Hajdu se reîntorce dela Pesta, vesel și triumfător, pentru-că, după cum da de șoira tuturor: *in tómnă se va deschide și în Bran școlă „milenară“* Glumă, neglumă, în 1 Sept. n. școlă se începe. Trec 12 zile și înscrierile se încep și la școlă noastră ca-pitală, la carea spre orientare observ, că vin copiii pregătiți în școlile singuratico-lor comune bisericoseși spre a continua cu cl. III și IV, din cari eșiți, pot apoi intra în gimnasiu său școlă reală. Și vin copiii, vin rënd pe rënd din *Predeal, Pôrta, Soho-dol* (2 par.) *Șimon* (2 par.) *Măgura, Peștera, Moeciul sup. Cheia, Șirnea, Fundata*, vin din toate comunele brănene, pe poteci bătute de 35 de ani, de când există școlă cen-trală, numai din *Moeciul inf.* parochia păr. *Georgiu Enescu*, — nici nu!!! Care să fiă taina acestei neobișnute apariții, de-odată nimeni nu știe! Să nu fi fost din școlă parochiei *Moeciul inf.* de astă-dată nici un elev pregătit pentru intrare în școlă centrală-capitală? Așa ceva să țină de imposibil! Nu se va mira decî ni-meni și cu atât mai puțin păr. Enescu cum-că ómenii nedumeriți și îngrijați au căutat îndată ca: să afle și să descopere aceea ascunsă taină! Nu cu multă greu-tate, dér spre a tuturor scandalizare și in-dignare s'a și aflat îndată cum-că: *copiii din Moeciul inf. în număr de 12*, care de astă-dată aveau să între în școlă centrală română, erau deja înscriși la școlă „millenară“ ungurescă!!! Tot cu acosta de-odată s'a mai aflat apoi cum-că: acei nevinovați cop-ii, nu au intrat și intră și adî în școlă „millenară“, cum ar gândi cine-va numai așa de capul lor. Nu! Ușile școlii străine li-s'au deschis dela început, chiar de cătră părintele lor sufletesc, *parochul G. Enescu*; carele éráși la rëndul său nu a călcat și calcă pragul școlii unguresci, așa fără de nici un drept, ci în chip de catichet! în carea pozițiune éráși, nu a ajuns știința sa, așa fără de nici o rânduială, oi pe basă de *decret* în tótă forma; érá decretul acela éráși, nu l'a găsit părintele nostru așa din întâmplare pe drum, ci l'a primit cu tótă formalitatea din mâna chiar a d-lui Hajdu János ca președinte al comitetului școl. al școlii „millenară“; apoi în sfârșit éráși munca aceea de catichet nu au pofșit-o nici d-nii unguri gratis de a se îndeplini, *ci bucuros o plătesc cu 100 fl. la an!*

— Dér apoi din același răspuns, atât de violen lansat și, din și mai multă violenție pornit, s'a putut, pe lângă acosta deduce și la mai mult! Nexul causal, de care vor-biam mai sus, al întregii chestiuni cu în-ființarea și catechisarea școlii „millenară“ s'a putut descoperi mai bine, numai după acel răspuns.

(Va urma.)

Dela comună.

Ședința din 31 Martie 1897. Primarul Iacobi deschide ședința și salută pe mem-brii cei noi viriliști, rugându-i a veni de la ședințele reprezentanței comunale. După ce se denumesc verificatori pentru ambele protocoale își așterne primarul raportul său despre administrația orașului în anul 1896, care raport la dorința exprimată din mai multe părți se va tipări. Mai departe se face cunoscut, că firmele Copony și Schiel au căpătat concesiunea pe un an pentru construcțiunea unui tren electric dela Bra-șov la Ghimbav și Codlea.

Pușcariu observă, că de regulă lip-sesc 2—3 referenți dela ședințe și rógă pe primar a nazui, ca domnii funcționari să fiă prezenți la desbaterile comunale. Pri-marul răspunde că a provocat în mai multe rënduri pe funcționari a-și face datoria; referenții, cari lipsesc astăzi sunt parte bol-navi, parte împedecați prin oficiul lor.

Urmază ordinea zilei.

1) În urma deciziei din ședința ul-timă magistratul propune a se cumpăra 22 jugere de pământ pentru țidirea unei ca-sarme cu 1 fl. stânjinul pătrat. Binder pro-pune ca să nu se cumpăre atăta pământ scump, oi să ne mulțămim cu 10—15 ju-gere, adecă cu strictul necesar. Senatorul Schnell sprijinesce propunerea lui Binder pe motiv, că orașul se bagă prea tare în datorii.

La votare au intrunit ambele pro-puneri 24 voturi și primarul a dirimat în favoarea propunerii magistratului. Se vor cumpăra deci 21 jugere și 1541 stânjini pătrați cu 35141 fl. v. s.

În contra acestei hotăriri anunță Bin-der recours.

2) Se primesce propunerea magis-tratului cu privire la regularea pășunatului în anul 1897 și să resping ofertele de arên-dare ale lui Kertsch, Giuvelca și Török.

3) Se aprobă cu votare nominală vân-darea a 265 m² drum și 365 m² alvie din canalul Timș lui W. A. Rhein cu 1260 fl.

4) Se decide a se da apă din apa-ductul vechiu atât presbiteriului evangelic cât și eforiei școlare gr. or.

5) Comisiunea financoal-economică constată la oficiul silvanal un venit de 37,000 fl. cu încheierea anului 1796 și pro-pune bugetarea acestei sume. Lurtz pro-pune ca 25,000 fl. să se întrebuițeze pen-tru reducerea arunourilor comunali și cu 12000 fl. să se pue basa la un fond de rezervă, ceea ce se și primesce.

Ședința din 1 Aprilie 1897. (Punetele

6—15 ale ordinei de zi). Se aprobă ofer-tul firmei G. Fink și Comp. pentru lem-nele de brad din revirul Cernatului și Ti-mișului. — Se închiriază casele din dosul penitenciarului presbiteriului evangelic pe 6 ani pentru scopuri culturale. — Să aprobă luarea cu chirie a unui loc în apropierea magistratului pentru magazin de olădire. — Se face o rectificare de 1200 fl. în bugetul fabricii de gas. — Bilanțul casei orfanale se aprobă. — Se respinge cererea archi-vului Sibian, de a i-se împrumuta opul „Schnell, colecțiune de documente III“ din arhival nostru. — Școlii private din Ti-mișul de sus se votază 7 m³ de lemne de foc. — Socotelile fondului M. Trauschen-fels pro 1896 se aprobă. — în comisiunea pentru clasificarea caiilor se aleg domnii Hüll și Salmen. — Inginerului B. Grödel i-se dă dreptul de locuință.

ULTIME SCIRI.

Viena, 1 Aprilie. Oficiosul „Frem-denblatt“ confirmă scirea, că guver-nul austro-ungar nu vrea să mai tri-mită nôve trupe în Creta.

Londra, 1 Aprilie. Puterile nu s'au putut învoi asupra planului în crearea unei zone neutrale între Gre-cia și Turcia, deôce guvernul ru-sesc s'a împotrivit.

Generalul Brialmont a fost în-sărcinat de guvernul turcesc să or-ganizeze grabnic fortificațiile dela Salonichi.

„ALBINA“ institut de credit și de economii.

Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna Martie 1897.

Intrate:

Numărar cu 1 Martie 1897 fl.	3,311.09
Depuneri spre fructificare . . .	128,680.78
Cambii răscompărate	134,728.10
Conturi curente	42,680.26
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	21,812.56
Imprumuturi pe produse	10,060.—
Bănci	97,094.09
Monetă	15,670.57
Comisiuni, cupone și efecte	2,161.70
Interese și provisiuni	7,152.35
Rimesse	1,915.27
Diverse	5,751.33
fl.	471,018.10

Eșite:

Depuneri spre fructificare fl.	115,849.62
Cambii escomptate	121,582.30
Conto curent	13,166.86
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	15,573.50
Imprumuturi pe produse	1,000.—
Bănci	160,410.96
Monetă	13,541.48
Comisiuni, cupone și efecte	2,140.20
Interese și provisiuni	395.64
Spese și salare	2,034.68
Rimesse	2,152.55
Diverse	14,872.24
Numărar cu 31 Martie 1897	8,298.07
fl.	471,018.10

V. Bologa m. p. N. P. Petrescu m. p.
dirigent. adjunct.

V. Uvegeș m. p.
comptabil.

Literatură.

Au apărut de sub tipar: „*Irmosul Paș-tilor*“, compus pentru 3 voci femeesci de Tim. Popovici. Prețul 50 cr. Acest irmos se pôte executa de cor de școlari, eventual și de cor de bărbați.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Pentru fumătorii de țigări!

CLUB

este cea mai curată, subțire și totuși tare

Hărtia de țigări,
fără glicerină.

Patent 3 cr., Club-Exquisit 2 și 10 cr.
Se află și tuburi de țigări din hărtia CLUB.

Vândare en gros la
Iulius Müller Nachfolger,
Brașov.

(4)

Avis de mode din Viena.

Marele magazin „AU PRIX FIXE“ din Viena au pus în vânzare cele mai distinse noutăți pentru sezonul de primăvară și vară în stofe de lână, mătase pentru confecțiuni, stofe de spălat etc., în asortiment foarte mare, prețuri enorm de ieftine, recomandăm fie-cărei dame să-și procure:

Colecțiunea de mostre

splendidă și mare care se trimite fără spese și franco. Colecțiunea conține un colosal asortiment de Lingerie și Sifone, servete, fețe de mese, Broderii elvețiene etc. de la simplu până la cel mai fin Genre.

Din marele nostru deposit recomandăm special următoarele serii:

Stofe de modă pentru rochi 32 cr. lățime dublă metru	Kammgarn-Monopol 120 cm. lat în toate colorile moderne metru fl. 1.20	Hautes Nouveautés 120 cm. lățime, spe- cialitate exclusivă metru dela fl. 2.50 până la fl. 4.75 cr.	Cosmanoser I-a Levantins , garantează calitate veritabilă de spălat met. 32 cr.
Ramage de modă , lățime dublă, stofa cu două colorii pentru rochi 40 cr.	Etamine Exclusiv 120 cm. lățime în colorile moderne metru . fl. 1.50	Stofe negri de modă lățime dublă, fabri- cate distinse metru 68 cr., 85 cr., fl. 1.10, 1.25, 1.60, 2.—, 2.75, 42 cr. 3.50	Zephir linó , ceva bun pentru stra- paț metru 48 cr. și 26 cr.
Stofe de modă scoțiane , lă- țime dublă, lână curată metru 68 cr.	Loden veritabil tiroles 120 cm. lă- țime, garantat nepenerabil me- tru fl. 1.50	Mătăsărie Bengalín , sadea și fa- sonat, 112 cm., 78 cr. și 88 cr.	Atlas-Satin franțuzesc cele mai nouă desenuri metru 58 cr. și 38 cr.
Stofe de modă pentru primăvară , 120 cm. lățime, nuanțe des- chise și închise metru 70 cr.	Didyme a soie 120 cm. lățime, noutate aparte metru 1.75	Mătăsărie - Royal , noutate mo- dernă elegantă metru 95 cr.	Batist brodé noutate ravisantă, metru 65 cr. și 50 cr.
Foule Diagenal 120 cm. lățime, stofe practice de strapaț metru 75 cr.	Majolique a soie 120 cm. lățime specialitate elegantă metru fl. 2.20	Brocate negre de mătase , metru fl. 1.10, 1.25, 1.50, 1.90, 2.50, 98 cr. 3.75, 4.90	Etamine Zephire englezesc , 34 cr. alb, éeru și colorat, metru 55 cr. și
Noutăți Anglais 115 cm. lățime. Stofe escelente trainice metru . 95 cr.		Levantine colore veritabilă , desenuri cele mai nouă, metru 28 cr. și 24 cr.	Ecru Lino de modă , sadea și fa- sonat, metru 55 cr. și 45 cr.
			Voile de laine franțuzesc , me- tru 65 cr. și 58 cr.

Vindem numai fabricate recunoscute de bune și solide.

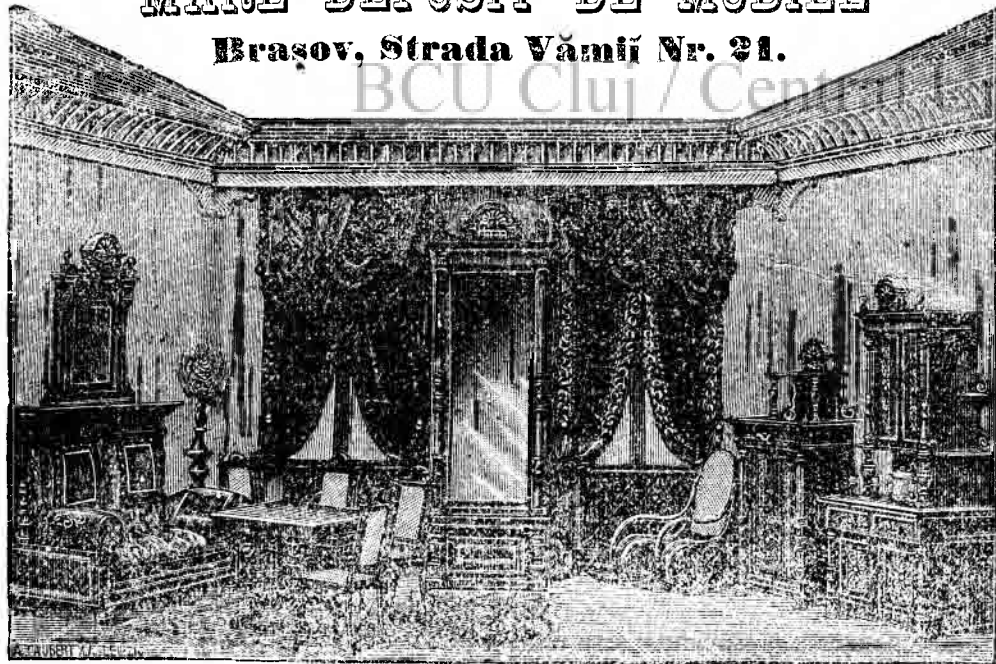
Trimitem gratis și franco: Jurnalele noastre de modă, tipărite în limba italiană, splendid ilustrate conținând modeluri de cele mai moderne pălării de dame și fețe, de toaleta englezesă și franțuzescă, confecțiuni, bluse deosebite, umbrelute, confecțiuni de bărbați și copii, albituri pentru dame și copii, manufacte de lână, bumbac și lăpteturi, etc., precum și perdele de spîțuri și stofă, portele, covore și articole cele mai nouă și practice de mobilat.

Grand Magazin „Au Prix fixe“
BRÜDER HIRSCH nur WIEN I., Graben 15.

Basilu L. Popovici,

MARE DEPOSIT DE MOBILE

Brașov, Strada Vămii Nr. 21.

Subscrisal are onórea a aduce la cunoștința On. public, că fostul

Primul deposit de mobile

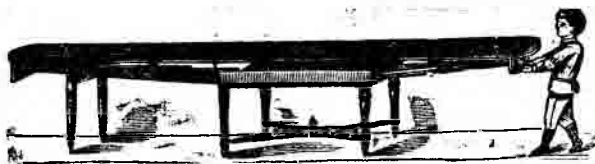
al Consorțiului de măsură din Brașov

I'am luat asupra-mi pe propria mea socotela, și l'am provédut cu diferite **mobile moderne și tapetate**, și anume: mobile de salon, garnituri pentru odăi de mâncare și dormit, divanuri, scaune, șifoniere, mese, tablouri, oglinzi, precum și un asortiment de stofe de mobile, grădel pentru matrațe și articole necesare pentru decorații.

**Primesc asupra-mi și lucrări la ciădiri portale, aran-
giamenturi de prăvălii, și tapițerie de mobile, decorații de salóne și odăi,** care le esecutez cu gust, prompt și ieftin. La cerere servesc și cu devise de cheltuieli.

De recomandat sunt **mesele mele patent**

după cum se pot vedé din figura alăturată.

Principiul meu este a executa comandele prompt, solid și real pe lângă prețuri ieftine.

Rugând On. public a mă onora cu comande, mă subscriu cu distinsă stimă:

Basilu L. Popovici,
măsar de zidri și mobile.

1922 4—80

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA“ de Bodok,

care după experiențele făcute sau dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută, mai ales: **la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratóre etc.**

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul său mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretenșiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în Brașov: strada Căldărarilor Nr. 68, în Sibiu, Sighișora și în Alba-Julia: la D-l I. B. Misselbacher sen., în Cluj: la Segesváry és társai, în Deva: la Balog Gyula, în Orestie: la Németh János.

Cu totă stima:

Administrațiunea isvorului
„MATILDA.“

JOSEF GYÖRGY,
(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

Stofe veritabile de Brünn.

Un coupon 3.10 mtr.
lung, suficient pentru 1
garnitură de haine băr-
bătesci costă numai

fl. 3.10 stofă bună
fl. 4.10 " "
fl. 4.50 " "
fl. 6.— mai bună
fl. 7.75 fină
fl. 9.— mai fină
fl. 10.50 forte fină

lână curată.

Un coupon haine de salón fl. 10. — Stofe pentru Pardesiuri, Loden, Peruvienne, Doskings, Stofe pentru haine de ampliați de stat și căi ferate, Kammgarn fin, Cheviots etc. trimite cu prețurile fabricii, recunoscut ca solid și real.

Depositul fabricii **KIESEL-AMHOF în BRÜNN.**

de postav **Mostre gratis și franco. — Liferatle după mostre.**

P. T. public se face atent că cumpărând direct dela fabrică are mai mare avantaju ca dela alții. Firma KIESEL-AMHOF în BRÜNN trimite stofele cu prețurile fabricii fără adaos său rabatul mare ce-l socotesc crotorii.